

Gemeentelijke regulering van bestrijdingsmiddelen

Anne de Vries, 7-7-2026, Twenterand

Gemeentelijke handleiding

Regulering bestrijdingsmiddelen

Provinciale handleiding

Regulering bestrijdingsmiddelen

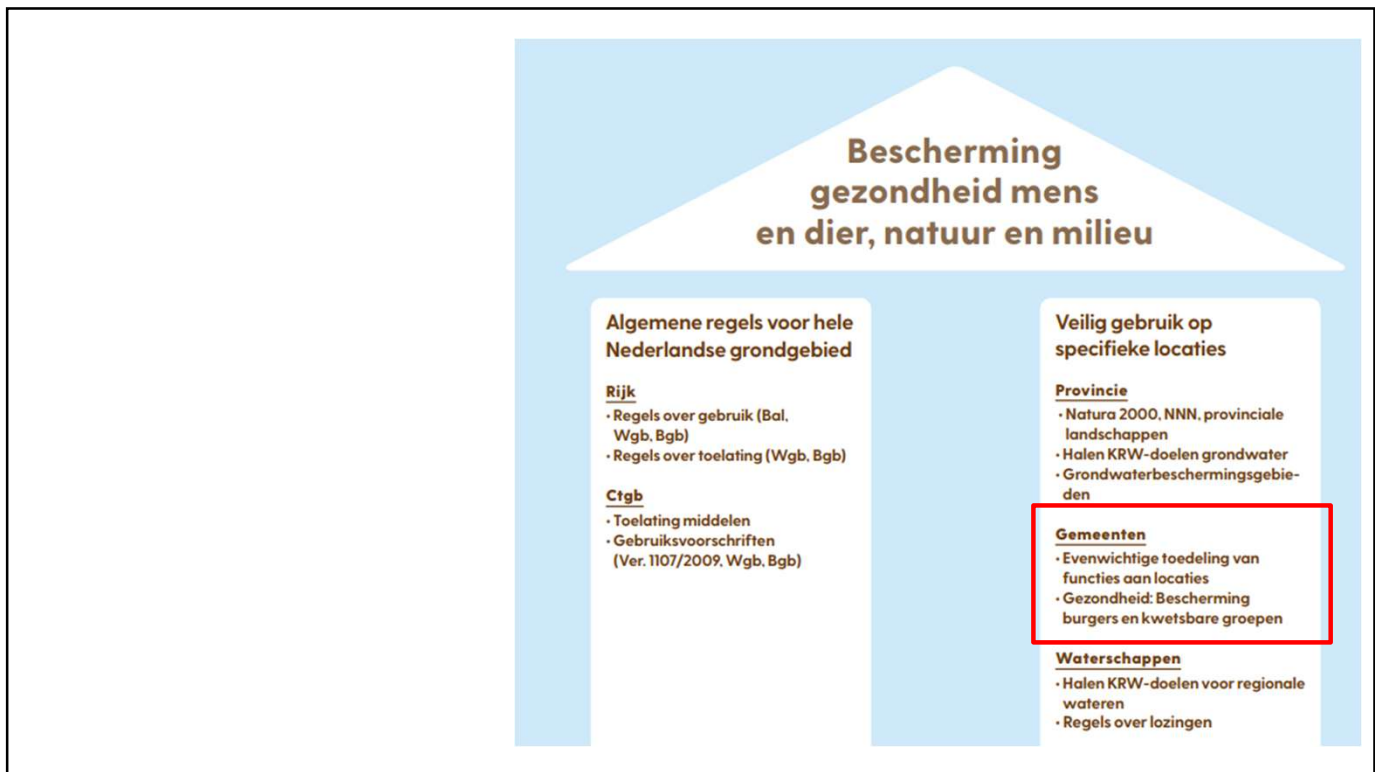
Gebruik in NL

- Na Malta hoogst aantal kg/hectare
- Unicef: te hoge blootstelling bij 1 op de 12 Nldse kinderen
- RIVM: hogere concentraties in huisstof rondom bollenvelden
- Hiaten in risicobeoordeling: Parkinson, cumulatie, huisstof, biodiversiteit, referentiesoorten
- Achteruitgang insectenpopulatie
- Stikstofcrisis: veranderend grondgebruik

Ruimte voor lokale regelgeving

- Hardnekkig misverstand: alleen het Ctgb gaat over gebruik
- Verordening 1107/2009: lidstaten kunnen uit voorzorg maatregelen treffen als er onzekerheid bestaat over de risico's voor mens, dier of milieu (art. 1 lid 4)
- Rechtspraak:
 - Holtingerveld-uitspraak (ECLI:NL:RVS:2025:1428) gebruik rondom N2000
 - Lelieteeelt-zaken: gebruik dichtbij woningen is onrechtmatig
- Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden (2009/128/EG)
 - Gebruik minimaliseren in gebieden met kwetsbare groepen
 - Minimaliseren in N2000-gebieden en KRW-beschermde gebieden

Gemeenten: Regels in het omgevingsplan

- EU: Gebruik minimaliseren in gebieden met kwetsbare groepen (Sevensum-zaak)
- Art. 2.1 lid 4 Ow: in ieder geval rekening houden met beschermen van de gezondheid
- Raad van State over geitenhouderijen: mag ook uit voorzorg

Algemene regels, zoals:

- Spuitvrije/biologische zones rondom kwetsbare locaties (scholen, zorginstellingen, woningen etc.)
- Verbod op bepaalde (niet-biologische) teelten (bv. lelieteelt) → Opsterland, Haaksbergen
- Verbod op bepaalde middelen
- Voorafgaand: voorbereidingsbesluit → Fryske Marren, Hof van Twente

Vergunningsplichten, zoals:

- Sierteelt
- Gebruik bepaalde middelen
- Gebruik binnen bepaalde zones

Maatwerkvoorschriften

- Voordeel: meteen ingrijpen
- Nadeel: per locatie besluiten
- Kan ook aangevraagd worden door belanghebbenden (bv. omwonenden)
- Voorbeelden:
 - Spuitvrije zone
 - Teeltverbod
 - Verbod bepaalde middelen
- Specifieke zorgplicht uit art. 2.11 Bal
 - Rb Noord-Nederland (ECLI:NL:RBNNE:2026:1051): onderzoeksplicht voor gemeenten

Uitdagingen

- Nadeelcompensatie-claims
 - Schade gaat uit boven maatschappelijke risico (art. 4:126 Awb)
 - Geen gemist inkomen voor nog niet aangevangen bedrijfsvoering (ECLI:NL:RVS:2014:3968)
 - Zorg voor voorzienbaarheid en goed participatietraject
 - Omschakelperiode
- Verbod op willekeur
- Breedte van de spuitvrije zone
 - ABRvS: 50 m bij nieuwbouw
 - Civiele rechter in lelieteelt-zaken: 250 m
 - OBO-onderzoek: 250 m rondom bollenvelden veel hogere concentraties in huisstof
 - Momenteel: onderzoek RIVM en Wageningen

Vragen en discussie